

ปี62'มหาวิทยาลัยไทย'น่าห่วง นศ.น้อยที่ว่างเยอะ อาจมี'ยุบ'

สถานการณ์ที่น่าจับตาดังในแวดวงการศึกษาไทยในปี 2562 เห็นทีจะหนีไม่พ้นกรณี “อุปสงค์-อุปทาน” ระหว่าง “จำนวนนิสิตนักศึกษา” กับ “ที่ว่างในมหาวิทยาลัย” ที่กำลังดำเนินไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับอดีตที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมามีเด็ก ๆ ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันอย่างหนักเพื่อช่วงชิง “ที่นั่งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

แต่ ณ เวลานั้น ทุกอย่างกำลังจะเปลี่ยนแปลงไป เหตุการณ์ “นักศึกษา น้อยกว่าจำนวนที่รับ” ปรากฏให้เห็นมาแล้วในปีการศึกษา 2561 และตอกย้ำให้เห็นถึงสัญญาณอันน่าห่วงดังกล่าวอีกครั้งในปีการศึกษา 2562 เมื่อที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 6/2561 ได้มีการรายงานการดำเนินการระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2562 (TCAS) และพบว่า สถานการณ์ซ้ำรอยเดิม

TCAS 2562 ที่มีจำนวนมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วม 92 แห่งได้มีการเปิดรับสมัครลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ www.mytcas.com มาตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม ขณะนี้มียอดจำนวนผู้ลงทะเบียนในระบบแล้ว 262,474 คน จากจำนวนที่นั่งว่างราว 3.9 แสนคน หรือหมายความว่า มีที่นั่งว่างถึงกว่า 1.2 แสนคนเลยทีเดียว

“ผมคิดว่า มหาวิทยาลัยควรจะมีการปรับตัวอย่างมาก เพราะดูจากจำนวนนักศึกษาที่รับสมัครผ่านระบบ TCAS 61 ซึ่งมีการรับสมัคร 5 รอบ พบว่าจำนวนนักศึกษาน้อยกว่าจำนวนที่นั่งที่มหาวิทยาลัยจะรับ อีกทั้งในแต่ละรอบมีการสละสิทธิ์จำนวนมาก ถือเป็นเรื่องที่น่ากลัวสำหรับมหาวิทยาลัยไทย เพราะหากจำนวนนักศึกษาน้อยลงเรื่อยๆ และหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน ต่างชาติ ไม่มีนักศึกษาต่างชาติเข้าเรียน มหาวิทยาลัยจะเจอ

วิกฤต” นายสุวัชรวิริ สุวรรณสวัสดิ์ ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ให้ความเห็นด้วยความเป็นห่วง

ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา 5 อันดับแรกที่มีจำนวนรับนักศึกษามากที่สุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับ 36,650 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 22,017 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 19,973 คน มหาวิทยาลัยพะเยา 17,728 คน และมหาวิทยาลัยบูรพา 17,633 คน ซึ่งจากการจัดทำโครงสร้างระบบฐานข้อมูลการรับเข้าระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยสำหรับปีการศึกษา 2562 หรือที่เรียกว่าระบบที่เรีก (TREQ) ซึ่งเป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัย คณะ สาขาวิชา องค์ประกอบ เกณฑ์ และจำนวนรับนิสิตนักศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนรับรวมทั้งสิ้น 390,120 คน ประกอบด้วย รอบที่ 1 เพิ่มสะสมงาน รับนักศึกษา 129,247 คน ใน รอบที่ 2 โควตา รับนักศึกษา 99,320 คน รอบที่ 3 รับตรงร่วมกัน รับนักศึกษา 69,441 คน รอบที่ 4 แอดมิชชัน รับนักศึกษา 62,406 คน และรอบที่ 5 รับตรงอิสระ รับนักศึกษา 29,706 คน นอกจากนี้ ยังมีกรับนานาชาติ มี 12 สถาบัน 46 คณะ 104 สาขา/หลักสูตร เข้าร่วม รับนักศึกษา 5,071 คน และโครงการทุน มี 4 สถาบัน 9 คณะ 16 สาขา/หลักสูตรเข้าร่วม รับนักศึกษา 172 คน

อย่างไรก็ดี ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่ตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น แม้แต่สหรัฐอเมริกาซึ่งได้ชื่อว่าเป็นผู้นำการศึกษาของโลก ก็เผชิญปัญหาในลักษณะเดียวกันมากระยะหนึ่งแล้ว โดยมีรายงานว่าในช่วงปี 2555-2557 มีนักศึกษาหายไป 8 แสนคน และเมื่อต้นปี 2561 ที่ผ่านมามีมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาปิดตัวไปกว่า 500 แห่ง

ยุโรป ญี่ปุ่น สิงคโปร์และอีกหลายประเทศก็เผชิญกับปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

หากยังจำกันได้ ก่อนหน้านี้ ในช่วงต้นปี 2561 ศ.นพ. อุดม คชินทร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แสดงปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นโยบายการศึกษาไทย ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล 4.0” เอาไว้ว่า ขณะนี้อุดมศึกษากำลังประสบปัญหาทั้งจากบุคลากรที่ไม่ปรับตัว จำนวนเด็กที่เกิดน้อยลงจนมีบางแห่งต้องปิดตัวลง หรือปิดหลักสูตรไป เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพิ่งประกาศปิดหลักสูตรไปแล้วกว่า 60 หลักสูตรเพราะไม่มีคนเรียน ซึ่งหากไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรหรือวิธีการสอนใหม่ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะปิดตัวเพิ่มมากขึ้น เหมือนอย่างที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาขณะนี้ ที่สถาบันอุดมศึกษาปิดตัวไปแล้ว 500 แห่ง และจะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 2,000 แห่งในช่วง 10 ปีข้างหน้า

ทั้งนี้ สถานการณ์ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นผลมาจาก “จำนวนเด็กเกิดใหม่น้อยลง” แล้ว ยังมีสาเหตุมาจากนักเรียนจำนวนหนึ่งตอบรับการเข้าเรียนมหาวิทยาลัยในระบบรับตรง โควตา ฯลฯ อีกด้วย

และแน่นอนว่า สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากนี้ก็คือ สถาบันการศึกษาในไทยจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่ลดลงเป็นลำดับ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความแตกต่างเพื่อให้เป็นที่สนใจของผู้เข้าศึกษา รวมทั้งอาจจะต้องมีการลดจำนวนอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

โดยเฉพาะในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รวมถึงมหาวิทยาลัยเปิดอย่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

ทั้งนี้ ปกติแล้ว แต่ละปีหากนำจำนวนตัวเลขผู้เรียนทั้งหมดมาหารโดยเฉลี่ยกับจำนวนสถาบันอุดมศึกษา 170 แห่ง

จะได้จำนวนผู้เข้าเรียนใหม่ประมาณปีละ 3,500 คน ขณะที่ตัวเลขผู้เรียนใหม่ต้องอยู่ที่ 4,000-5,000 คน จึงจะถือว่าเป็นตัวเลขที่ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถบริหารจัดการอย่างมีกำไรได้

“เคยมีการทำนายว่า ปี 2563 มหาวิทยาลัยจะปิดตัวลงอีก และจะเหลือมหาวิทยาลัยทั้งระบบอยู่ไม่เกิน 120 แห่ง ในจำนวนที่เหลือแต่ละแห่งจะทยอยปิดคณะ/สาขาลงอีกจำนวนมาก อย่างของ มสธ. เอง ที่ผ่านมามีเปิดสอนทั้งหมด 60 สาขา ปัจจุบันปิดไปแล้วกว่า 36 สาขา ส่วนใหญ่เป็นสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เหตุผลเพราะไม่มีคนเลือกเรียน ล้าสมัย อย่าง มสธ. สาขาเศรษฐศาสตร์ เหลือเฉพาะสาขาปฐมวัย และประถมศึกษา และเน้นสอนในหลักสูตรคู่ขนานมากขึ้น เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้รอบด้าน เพราะอนาคตการเรียนเพียงศาสตร์เดียวไม่เพียงพอต่อการทำงานในอนาคต มหาวิทยาลัยเองต้องปรับตัว โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรที่จะต้องมีความทันสมัย ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลายปีที่ผ่านมาเรามีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นใหม่จำนวนมากกว่า 200 แห่ง ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ปิดไปแล้วจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ปัจจุบันเหลือมหาวิทยาลัยอยู่ประมาณ 150 แห่ง” สุชุม เจริญทรัพย์ ประธานที่ปรึกษาชมมหาวิทยาลัยสวนดุสิต (มสธ.) เคยให้ความเห็นไว้ก่อนหน้านี้

ไม่เพียงแต่ระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น สถานการณ์ที่ว่า อาจจะลงลึกไปถึงระดับ “โรงเรียน” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ อาจต้องมีการปรับยุทธศาสตร์การศึกษาครั้งใหญ่ไปพร้อมๆ กันด้วยจากประชากรวัยเรียนที่ลดลงต่อเนื่องอีกด้วย

...นี่จึงนับเป็นอีกปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่ไม่อาจมองข้ามได้ ■